Vreme: 25.08.2026 09:41
Medij: n1info.rs
Link: https://n1info.rs/biznis/budzetski-rezovi-novac-pred-izbore-manje-za-projekte/
Autori: Nova Ekonomija
Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Budžetski rezovi: Novac pred izbore, manje za projekte

3092

Da bi se finansirala budžetska prekoračenja i ad hoc davanja, država svesno smanjuje ulaganja u druge vitalne sektore, ocenjuje Nova ekonomija

Predloženi rebalans budžeta za 2026. godinu, prema oceni Fiskalnog saveta, donosi ekonomski neopravdano povećanje planiranog deficita sa prvobitno zamišljenih tri odsto na 3,5 odsto BDP-a (odnosno za dodatnih 59 milijardi dinara), piše Nova ekonomija.Ukratko, došlo je na naplatu ono na šta su ekonomisti upozoravali svih godina unazad, visoka zaduženost zbog kojih vraćamo pare po visokim kamatama, neplanirana utrošnja potpuno van svake kontrole kao i deljenje para "prijateljskim" firmama u izbornoj godini.Fiskalni savet upozorava da je ovakva mera kontraproduktivna jer se privreda ne nalazi u krizi; naprotiv, projektovana stopa rasta od 3,3 odsto je blizu njenog ukupnog dugoročnog potencijala od oko 3,5 odsto. Glavni pokretač ovog rasta deficita jesu jednokratna, neselektivna davanja stanovništvu (poput isplata punoletnim građanima i penzionerima) koja iznose gotovo 100 milijardi dinara. Ove mere se donose ad hoc, van sistemskih okvira socijalne zaštite i bez primene postojećih instrumenata poput socijalnih karata.Jedan od najizraženijih problema javnih finansija u Srbiji jeste praksa da se na pojedine projekte i ekonomske politike troši znatno više novca nego što je to prvobitno planirano i odobreno zakonom. Najslikovitiji primer u završnom računu za 2025. godinu jeste izgradnja Moravskog koridora (deonica Pojate-Preljina), gde je tokom godine potrošena čak 41 milijarda dinara naspram prvobitno projektovanih 30 milijardi. Takođe, za potrebe projekta EXPO je tokom godine ad hoc uveden potpuno novi, u startu neplanirani program (projektovanje i izgradnja u zonama B i E), na kojem je realizovano 22 milijarde dinara van originalnog budžeta. Slično probijanje zabeleženo je i kod poreskih olakšica za novozaposlene: iako je budžetom bilo planirano svega 0,8 milijardi dinara, za njihovu nadoknadu PIO fondu, na kraju je isplaćeno čak devet milijardi dinara.Da bi se finansirala ova prekoračenja i ad hoc davanja, država svesno smanjuje ulaganja u druge vitalne sektore, ocenjuje Nova ekonomija. Dok investicije u odbranu rastu za preko 40 milijardi dinara, kapitalni rashodi svih ostalih korisnika u rebalansu za 2026. smanjuju se za oko 20 milijardi dinara. Ovo rezanje direktno pogađa ključne saobraćajne i ekološke projekte.Tako je u 2025. godini rekonstrukcija pruge Niš-Dimitrovgrad dobila samo 6,3 milijarde od planiranih 13 milijardi dinara, dok je modernizacija infrastrukture osnovnih škola ostala na svega 1,6 milijardi umesto planiranih 5,2 milijarde. U rebalansu za 2026. ponovo se smanjuju ionako nedovoljna sredstva za mađarsko-srpsku železnicu, Fruškogorski koridor, brzu saobraćajnicu Požarevac-Golubac, kao i za važne ekološke projekte poput izgradnje kanalizacione mreže kroz program "Čista Srbija".Ovakvo redefinisanje velikih projekata u hodu otežava praćenje njihove ekonomske opravdanosti i stvara rizik od dodatnih troškova zbog nepovučenih kreditnih sredstava.Opširnije čitajte na sajtu Nove ekonomije.